

Økonomisk analyse af projekt Tværfagligt UngeSamarbejde i Vesthimmerlands Kommune

Beregning med den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM)

Notat Juni 2021

Udarbejdet af: Vesthimmerlands Kommune, SØM-arbejdsgruppen

Indhold

1. Indledning	3
2. Om indsatsen	3
3. Målgrupperne	4
4. Omkostninger.....	4
5. Effekt	7
6. Konsekvenser og priser	7
6.1. Forskelle i målgruppe og effektmål	7
<i>Ligner målgruppen for Tværfagligt UngeSamarbejde den valgte SØM-målgruppe?</i>	<i>7</i>
<i>Ligner effektmålet for Tværfagligt UngeSamarbejde succesmålet for SØM-målgruppen?</i>	<i>8</i>
6.2. Konsekvenser	8
6.3. Priser	10
7. Resultater	10
7.1. Modtagere af efterværn – under uddannelse	10
7.2. Modtagere af efterværn – ikke under uddannelse.....	11
7.3. Opsamling på resultater.....	13
7.4. Følsomhed.....	14
7.4.1 Modtagere af efterværn – ikke under uddannelse.....	14
7.4.2 Modtagere af efterværn – under uddannelse	14

1. Indledning

Nærværende rapport indeholder en budgetøkonomisk analyse af projekt Tværfagligt UngeSamarbejde (TUS). Projektet startede i Vesthimmerlands Kommune i januar 2018 og blev afsluttet december 2020.

Der er udarbejdet to beregninger for *samme* indsats, men med *forskellige* målgrupper; ”modtagere af efterværn - under uddannelse” og ”modtagere af efterværn – ikke under uddannelse”.

Beregningerne i SØM (version 2.3) er suppleret med egne data og viden på området, som i høj grad er opstået på baggrund af de erfaringer kommunen har gjort sig i projektperioden. Som case for rådgivningsforløbet har kommunen netop valgt en kendt indsats, for på denne måde at kunne læne sig op af erfaringerne i projektet i forhold til omkostninger ved indsatsen samt skøn over mulige konsekvenser.

Beregningerne er gennemført i forbindelse med rådgivningsforløb ved Socialstyrelsen og Rambøll.

2. Om indsatsen

Vesthimmerlands Kommune fik som én ud af syv kommuner tildelt puljemidler fra puljen ”Investering i efterværn” ved Socialstyrelsen, hvormed der kunne etableres en indsats målrettet unge i efterværn (se afsnit 3 om målgruppen).

Projekt TUS var organisatorisk forankret i Familieafdelingen, men med udlån af medarbejdere fra uddannelses- og arbejdsmarkedsafdelingen.

Nedenfor fremgår en opsummering af de elementer, som indgik i projektet i Vesthimmerlands Kommune:

- **Organisering:** Der blev etableret en tværfaglig enhed: Team Tværfagligt UngeSamarbejde (Team TUS) med henblik på at styrke en helhedsorienteret efterværnsindsats. Team TUS bestod af en projektleder, familierådgiver, UU-vejleder, beskæftigelsesmedarbejder, SSP-medarbejder, familiekonsulent og en administrativ medarbejder. Derudover samarbejdede Team Tus med andre aktører, hvor det var relevant. Flere i teamet varetog flere funktioner, med det formål at de unge ville møde så få personer som muligt. Eksempelvis har beskæftigelsesmedarbejderen haft kontaktpersonsopgaver.
- **Helhedsorienteret tilgang:** I Vesthimmerlands Kommune skulle omlægningen af efterværnsområdet styrke det tværfaglige samarbejde i forhold til unge i efterværn. Team TUS skulle derfor stå for vurderingen af støttebehovet hos den unge, samt den efterfølgende koordinering og drift af efterværnsindsatsen.
- **Tilbudsvifte:** Tilbudsviften skulle rumme netværksskabende tilbud samtidig med, at nogle af tilbuddene skulle kunne øge de unges selvstændiggørelse. Der udvikledes i denne sammenhæng et 12-ugers udviklingsforløb (TUS-12). Sideløbende med TUS-12 blev der iværksat madaftner hver sidste tirsdag i måneden samt forskellige gruppetilbud for de unge (pigegruppe f.eks.).

Indsatsen bestod således kort fortalt af et koordinerende team, et udviklingsforløb samt madaftner/socialt netværk for de unge.

Det helt overordnede mål for puljen "Investering i Efterværn", var, at de unge, som er i målgruppen for efterværn efter SEL § 76, skulle styrkes i overgangen til et stabilt og selvstændigt voksenliv med uddannelse, beskæftigelse, egen bolig og socialt netværk. Lokalt var formålet med indsatsen i første omgang at skabe trivsel hos de unge (bedre selvværd, stærkere netværksrelationer) for derigennem at styrke deres muligheder for uddannelse og beskæftigelse. Således var målsætningen todelt med henholdsvis en trivselsdel og dernæst en beskæftigelsesdel.

3. Målgrupperne

Indsatsen er som tidligere beskrevet målrettet unge i efterværn. Efterværn er målrettet to grupper af unge: Unge, som har været anbragt, og unge, som har en kontaktperson. Unge, som har kontaktperson, kan som efterværn opretholde deres kontaktperson, mens unge, som har været anbragt op til det 18. år, har flere støttemuligheder som efterværn, fx videreførelse af anbringelse, kontaktperson, økonomisk støtte til psykologhjælp mv. Efterværn kan tildeles fra det fyldte 18. år og skal senest ophøre, når den unge fylder 23 år. Kommunen skal, inden en ung fylder 18 år, tage stilling til, om vedkommende har behov for støtte, og om tilbud i form af efterværn vil kunne medvirke til at lette den unges overgang til voksentilværelsen.

I SØM's database findes to forskellige målgrupper for unge i efterværn: "modtagere af efterværn, under uddannelse" og "modtagere af efterværn, ikke under uddannelse". I nedenstående tabel ses en oversigt over karakteristika for de to målgrupper samt målgruppen i projektet.

Tabel 1. Målgruppernes karakteristika

	Efterværn – ikke under uddannelse	Efterværn – under uddannelse	Projekt TUS
Drenge/Mænd	54 %	52 %	53 %
Gennemsnitsalder	19	19	19
Andel ikke-vestlig oprindelse	14 %	13 %	-

Overordnet set er målgruppen i Projekt TUS meget lig de to SØM-målgrupper. Der er samme aldersfordeling og kønsfordeling. Det vurderes af projektleder at der er færre med ikke-vestlig oprindelse, men der forelægger ikke konkret data herpå. Der henvises til afsnit 6 om betydningen af forskellene mellem målgrupperne.

Udfordringen for beregningerne er i høj grad, at der skal arbejdes med begge SØM-målgrupper, da Projekt TUS målgruppen i praksis er meget omskiftelig. Det er en blanding af unge udenfor og under uddannelse, og der kan forholdsvist hurtigt ske skift i de unges livssituation – eller de unge kan være tilmeldt en uddannelse de reelt set ikke deltager på. Det har været nødvendigt at tage forbehold for dette ved at arbejde med begge SØM-målgrupper og i nogen grad tilpasse vores beregninger herefter. Eksempelvis har vi justeret succesraten, så denne er højere for målgruppen "modtagere af efterværn, under uddannelse" end for målgruppen "modtagere af efterværn, ikke under uddannelse" (se afsnit 5 om effekt).

4. Omkostninger

SØM-beregningerne bygger på en antagelse om, at indsatsen løber i tre år, fra 2018-2020. Det antages, at i alt 70 personer deltager i indsatsens første år, hvorefter der kommer 20 nye til årene

efter. Dette er vurderet ud fra antal unge i projekt TUS (72) samt et skøn over hvor mange unge der hvert år kommer i målgruppen for efterværn og modtager en indsats i Vesthimmerlands Kommune.

Som tidligere nævnt er der udarbejdet to beregninger, med to forskellige målgrupper, på samme indsats. Det er derfor vigtigt at bemærke, at antallet af deltagere er fordelt ligeligt ud på de to beregninger, dvs. de to målgrupper. Således er der tilføjet 35 deltagere og 10 deltagere for målgruppen "under uddannelse" og samme antal for målgruppen "ikke under uddannelse". Da disse unge oftest vil være en forholdsvis dynamisk gruppe (under uddannelse/ikke under uddannelse/i uddannelsesskift) er det arbejdsgruppens bedste bud, at fordele antal deltagere ligeligt på de to målgrupper.

Der har i nogen grad været tvivl om estimatet for forløbets varighed (pr. deltager), men for begge beregninger er varigheden sat til 1-2 år.

Arbejdsgruppens første vurdering var, at indsatsen skulle have en varighed på "op til et år", baseret på resultater fra projektet. Fra evalueringsrapport over projekt TUS fremgår netop følgende: "*De fortsatte anbringelser har gennemsnitligt en kortere varighed end kontaktpersonforløb, idet anbringelserne i gennemsnit varer omkring 8 måneder, mens kontaktpersonforløb i gennemsnit varer ca. 11 måneder.*"

Samtidig bemærkes det dog i evalueringsrapporten, at "*en stor del af de unge, som har modtaget efterværn i projektperioden, på tidspunktet for den afsluttende evaluering endnu ikke har afsluttet deres efterværnsforløb*". Den indsatsvarighed der er beregnet i evalueringsrapporten er således baseret på relativt få afsluttede efterværnsforløb.

En ny undersøgelse viser samtidig, at efterværn i gennemsnit varer omkring 2 år, men på tværs af de enkelte efterværnsmodtagere og på tværs af kommuner er der betydelig forskel på varigheden. I enkelte kommuner varer efterværnsforløb over 2,5 år i gennemsnit, mens efterværnsforløb i andre kommuner i gennemsnit vared under 1,5 år (Deloitte & Socialstyrelsen: Efterværn og den gode overgang til voksenlivet – undersøgelse af efterværnsområdet i Danmark 2017, og Policylab Bikuben: En god overgang fra anbringelse til voksenlivet. 2020. SIM: Socialpolitisk Redegørelse 2020.)

På baggrund af disse resultater og overvejelser blev indsatsens varighed sat op til 1-2 år, mens der samtidig tilføjes konsekvenser allerede under forløbets første år, for en delmængde af deltagerne (se afsnit 6).

De samlede omkostninger for indsatsen er *delvist* beregnet på baggrund af projekt TUS. Der er således taget højde for, at en del af medarbejdernes tid i projektet er gået med projektaktiviteter som alene skete på baggrund af projektet og ikke efterværnsindsatsen som sådan (evalueringsskole, interviews osv.). Samtidig måtte der tages højde for, at der forud for projektet også var en (lovpligtig) efterværnsindsats; differencen mellem den hidtidige situation/status quo og projektet var derfor vanskelig at gennemskue.

Konklusionen blev, i samråd med tidligere projektleder, at ekstra-indsatsen i efterværn svarende til Projekt TUS måtte kunne varetages af to fuldtidsstillinger. Timerne, fordelt på flere medarbejdere, dækker over:

- Tid brugt på de ekstra kontaktpersonssager der iværksættes i forbindelse med TUS
- Tid brugt som kontaktperson (se ovenfor hvor det beskrives at medarbejderne havde flere "roller" under projektet)
- Tid brugt på at være til stede til madafstner og pigegruppe
- Tid brugt på ekstra opfølgninger (i TUS har man ikke kun haft de lovpligtige halvårslige opfølgninger med de unge)

- Tid brugt på tværfaglige møder. Her er en del af tiden i praksis brugt af UU-vejleder og SSP-medarbejder. Den ekstra tid disse fagpersoner bruger er altså tænkt ind på denne måde.
- Omkostninger beregnes på baggrund af løn til en rådgiver og en UU-vejleder, for at tage højde for lønforskelle mellem faggrupperne.

Derudover medregnes følgende i omkostningsmodulet:

- En $\frac{3}{4}$ beskæftigelsesmedarbejder. Argumentet for dette er, at forud for projektet blev der ca. brugt $\frac{1}{4}$ stilling på modtagere af efterværn i afdelingen Job og Uddannelse. Derfor medregnes kun $\frac{3}{4}$ dele, da vi "modregner" det vi brugte før indsatsen
- Materialer og mad til madaftrner/pigegruppe
- Overhead (her er der indlagt et overhead på 20 %)

Som det fremgår ovenfor er den suverænt største budgetpost i indsatsen løn til medarbejderne i Team TUS. Indsatsen kommer udover den nuværende indsats, hvorfor der ikke indarbejdes antagelser om bortfaldne omkostninger.

Samlet set anslås omkostningerne for indsatsen at være 1.359.790 kr. årligt. På baggrund af drøftelser i arbejdsgruppen er det besluttet at fordele omkostningerne på hhv. 1/3 og 2/3 pr. målgruppe. Dette skyldes, at der på målgruppen "modtagere af efterværn – under uddannelse" antages at blive anvendt 1/3 af omkostningerne, mens der på målgruppen "modtagere af efterværn – ikke under uddannelse" antages at blive anvendt 2/3 af omkostningerne. Antagelsen bygger på en forventning om, at der relativt set skal gives en mindre omkostningstung indsats til målgruppen af unge som allerede er i uddannelse. Det forventes samtidig, at denne målgruppe er relativt mindre sårbar, i forhold til målgruppen som ikke er under uddannelse. Omkostningerne fordeler sig som følger i tabel 2:

Tabel 2: Omkostninger

	Målgruppe: Under uddannelse	Målgruppe: Ikke under uddannelse	Årlige omkostninger for indsatsen (total)
I alt	453.263	897.461	1.359.790
Løn	366.635	725.936	1.099.904
Medarbejder 1	131.630	260.627	394.889
Medarbejder 2	117.383	232.419	352.150
Medarbejder 3	117.622	232.891	352.865
Omkostninger	86.629	171.525	259.886
Overhead	73.327	145.187	219.981
TUS-12	5.580	11.048	16.739
Madaften	2.001	3.961	6.002
Materialeanskaffelser	357	706	1.070
Supervision	5.365	10.622	16.094

5. Effekt

Indsatsens primære effektmål er øget trivsel. For projektet og team TUS har der været flere delmål undervejs, men grundlæggende har det primære mål – og den første milepæl på vej mod flere succesfulde resultater – været øget trivsel hos den enkelte unge. Effektmålet er bestemt i samarbejde med tidligere projektleder, hvor det er drøftet at ”øget trivsel” kommer forud for øvrige resultater, på eksempelvis uddannelse og beskæftigelse, og derfor må det primære effektmål også relatere sig til de unges trivsel.

I beregningen er der forudsat en succesrate på 30 % for målgruppen ”modtagere af efterværn, ikke under uddannelse”. Det vil sige at vi antager, at 30 % flere af de unge opnår øget trivsel (som direkte effekt af indsatsen) sammenlignet med hvis de ikke havde modtaget indsatsen.

Succesraten på 30 % er baseret på drøftelser med tidligere projektleder samt vidensdatabasen med studiet af indsatsen Samarbejdsmodellen – Vejen til uddannelse og beskæftigelse, hvor succesraten er 39 % samt studiet af indsatsen TAKE CHARGE, hvor succesraten er 30 %. Samarbejdsmodellen minder i nogen grad om det organisatoriske set-up omkring Team TUS, mens TAKE CHARGE indeholder coaching og workshops; i nogen grad sammenligneligt med TUS12, madaftner og pigegruppe.

For at imødekomme forskellige typer af unge i målgruppen er der som beskrevet ovenfor også lavet en beregning for målgruppen ”modtagere af efterværn, under uddannelse”, hvor succesraten er sat lidt højere, til 40 %. Dette på baggrund af drøftelser i arbejdsgruppen hvor det forventes relativt ”nemmere” at understøtte en positiv udvikling i denne målgruppe, der antages at være mindre sårbar end målgruppen der ikke er under uddannelse. I målgruppen under uddannelse skal der gives en indsats der ”blot” fastholder den unge i uddannelse, mens der for den anden målgruppe skal motiveres til en forholdsvis stor ændring (fra ikke-uddannelse til uddannelse) før SØM-succesmålet er opnået. Disse overvejelser understøttes af erfaringer fra kommunens uddannelses- og arbejdsmarkedsafdeling.

6. Konsekvenser og priser

6.1. Forskelle i målgruppe og effektmål

Eftersom konsekvensestimaterne i SØM er opgjort på baggrund af registerdata er det relevant at vurdere hvorvidt SØM-målgruppen og SØM-effektmålet er sammenligneligt med målgruppen og effektmålet i praksis og dermed i indsatsen Tværfagligt UngeSamarbejde. Dette vurderes nedenfor.

Ligner målgruppen for Tværfagligt UngeSamarbejde den valgte SØM-målgruppe?

Målgruppen for Tværfagligt UngeSamarbejde er som tidligere nævnt unge i efterværn, som er svarende til SØM-målgruppen ”modtagere af efterværn”. Udfordringen har været at vurdere hvorvidt de unge primært er i uddannelse eller ej. For at imødekomme at målgruppen i praksis er sammensat af mange forskellige typer unge er der således lavet to beregninger, med to forskellige målgrupper.

Samlet set for begge SØM-målgruppers karakteristika, så ligner de målgruppen i praksis for så vidt angår alder og kønsfordeling (se afsnit 3 om målgrupperne). Der er taget udgangspunkt i sagslister fra team TUS samt drøftelser med tidligere projektleder. Det er eksempelvis drøftet med projektleder hvilken betydning de unges etniske oprindelse har. Det ses for begge SØM-målgrupper,

at der er 13-14 % af modtagerne af efterværn som har en ikke-vestlig baggrund. Dette tal vurderes umiddelbart højt i forhold til målgruppen i praksis, dvs. målgruppen for projekt TUS. Der er oftest kun ganske få unge med ikke-vestlig baggrund. Det være sig både kontaktpersonsager, unge anbragt i plejefamilier samt sager med uledsagede flygtninge, som har været anbragt på opholdssteder. Betydningen af de unges oprindelse og de kulturelle forskelle vurderes ikke entydig; sagsforløbene er ligeså forskellige som hos de etnisk danske unge. Der kan være et helt gnidningsfrit efterværnsforløb med stabil kontakt og god motivation for indsatsen, eller der kan være manglende kontakt både til rådgiver og kontaktperson samt massive fraværsprocenter. Eftersom det vurderes at de unges etniske oprindelse ikke har en entydig betydning for sagsforløbene, og dermed de unges grundlag for at opnå trivsel (for dernæst at påvirke konsekvensestimaterne), bør det blot bemærkes her, at der observeres en forskel mellem målgruppen i praksis og SØM-målgrupperne. Den udfordring vi særligt tager med i de videre overvejelser og i forhold til at vurdere retmæssigheden i SØM's konsekvensestimater er forholdet mellem SØM's snævre målgruppe afgrænsning (i uddannelse/ikke i uddannelse) og billedet fra virkeligheden som er noget mere omskiftelig for de unge.

Ligner effektmålet for Tværfagligt UngeSamarbejde succesmålet for SØM-målgruppen?

Der er, som tidligere beskrevet, foretaget en opdeling af TUS målgruppen i to beregninger. Ved SØM's målgruppe "Modtagere af efterværn – ikke under uddannelse" er succesmålet at "den unge er under uddannelse eller har øget/fastholdt beskæftigelse". Helt konkret opgøres succes som:

Andel af målgruppen som i det efterfølgende år afslutter en uddannelse, er under uddannelse ved udgangen af året eller har øget/fastholdt sin beskæftigelse.

For den anden SØM-målgruppe, "Modtagere af efterværn – under uddannelse" er succesmålet at "den unge afslutter eller er fortsat under uddannelse året efter". Helt konkret opgøres succes som:

Andel af målgruppen som i det efterfølgende år afslutter en uddannelse eller fortsat er under en (hvilken som helst) uddannelse ved udgangen af året.

Det mere nære effektmål i indsatsen Tværfagligt UngeSamarbejde (øget trivsel) kobler sig fint til ovenstående succesmål; det er ikke samme ordlyd, men hensigten bag målene er den samme, hvorfor det vurderes at der er et tilstrækkeligt overlap mellem målene til at SØM's konsekvensestimater kan anvendes i beregningen. Øget trivsel forventes netop at kunne lede til uddannelse og/eller beskæftigelse.

Her skal det dog pointeres at vi er opmærksomme på, at der kun for den ene målgruppe, "modtagere af efterværn – ikke under uddannelse", er indberegnet succes og dermed konsekvensestimater i form af øget beskæftigelse. Det vurderes at dette *også* vil være en konsekvens for målgruppen som er under uddannelse, hvorfor der justeres manuelt i konsekvensestimaterne for "skat af indkomst" for målgruppen "modtagere af efterværn – under uddannelse". I det faglige skøn over konsekvensestimaterne synes det ikke realistisk at udelade konsekvenser for beskæftigelse for denne målgruppe. I følgende afsnit beskrives og drøftes konsekvensestimaterne yderligere.

6.2. Konsekvenser

På baggrund af ovenstående overvejelser vedrørende målgrupperne samt drøftelser med tidligere projektleder er følgende ændringer foretaget i forhold til konsekvensestimaterne i SØM:

Efterværn:

For at undgå for store forskelle mellem de to beregninger justeres konsekvensestimaterne for målgruppen under uddannelse, så disse bliver tilsvarende gruppen der ikke er under uddannelse. Dette medfører ganske små justeringer for målgruppen under uddannelse i forhold til hjemmebaserede foranstaltninger.

Uddannelseshjælp og kontanthjælp:

Da der er tale om en ung målgruppe synes det ikke relevant at medregne konsekvenser for kontanthjælp. Dette er i stedet "omregnet" til konsekvenser på modtagelse af uddannelseshjælp. Samlet set er det relevant at medregne et fald i modtagelsen af uddannelseshjælp, men vi vurderer at SØM's estimater er for lave. Dette også i lyset af, at der forventes effekter allerede i forløbets første år (se nedenfor). Derfor "opjusteres" fra -8,6 uger til -17 uger på uddannelseshjælp for målgruppen "modtagere af efterværn – ikke under uddannelse". For målgruppen under uddannelse tilrettes konsekvensestimaterne så effekten er faldende over årene. "Øvrige overførsler" medtages ikke for nogle af grupperne.

Kriminalitet

Disse konsekvensestimater vurderes at være urealistiske for målgruppen i praksis i Vesthimmerlands Kommune, hvor kriminalitetsraten er meget lav for unge i efterværn. Hvis det opleves blandt målgruppen er det som oftest besiddelse af euforiserende stoffer. Disse konsekvensestimater tages ikke med videre for beregningen.

Sociale serviceydelser

For målgruppen der ikke er under uddannelse er konsekvensestimaterne for socialpædagogisk støtte i eget hjem skaleret ned, på baggrund af drøftelser med projektleder. Der er ikke nogen i efterværn der modtager støtte i eget hjem, dog har der været få unge som er fortsat med at komme til madafstner trods overgang til psykiatri og handicap. Der er altså i nogen grad fortsat en form socialpædagogisk støtte og konsekvensestimaterne er derfor nedskalerede, men ikke helt fjernet fra beregningen.

For målgruppen under uddannelse er der af samme årsag tilføjet ganske få konsekvenser for socialpædagogisk støtte i eget hjem (tidligere 0 nu +1). Det giver dog umiddelbart god mening at dette estimat er lavere end målgruppen der ikke er under uddannelse, fordi unge under uddannelse formentlig vil være mindre sårbare og i højere grad i stand til at klare sig selv. For denne målgruppe fjernes tilsvarende konsekvenserne for støtte i botilbudslignende tilbud. For denne målgruppe tilføjes få konsekvensestimater i forhold til stofbehandling (dag), da det i praksis opleves at de unge godt kan have et misbrugsproblem og modtage støtte hertil, trods uddannelsesaktivitet.

Skat af indkomst

Ved sammenligning af de to SØM-beregninger ses det, at for målgruppen "modtagere af efterværn – under uddannelse" er der relativt lavere konsekvensestimater for skat af indkomst, sammenlignet med målgruppen "ikke under uddannelse".

I SØM-beregningen er skat af indkomst kun medregnet i lav grad for målgruppen "under uddannelse", eftersom beskæftigelse ikke indgår i denne målgruppes SØM-successmål (*Andel af målgruppen som i det efterfølgende år afslutter en uddannelse eller forsat er under en (hvilken som helst) uddannelse ved udgangen af året.*) I en praktisk kontekst synes dette dog uhensigtsmæssigt,

da det må forventes at unge under uddannelse alt andet lige er tættere på arbejdsmarkedet end unge der ikke er under uddannelse. Således opjusteres konsekvensestimaterne på skat af indkomst for målgruppen "under uddannelse", med toppunkter i år 4 og 5, hvor uddannelse kan forventes færdiggjort. Det er dog vigtigt at bemærke, at konsekvensestimaterne fortsat skal være *faldende*, da det må forventes at forskellen mellem gruppen der opnår succes (kommer i uddannelse, og sidenhen forventet beskæftigelse) og gruppen der ikke opnår succes mindskes over tid. Sidstnævnte gruppe må forventes at komme i beskæftigelse på et tidspunkt, uanset succes ved indsatsen.

Konsekvenser i forløbets første år

Vi har valgt at tilføje konsekvenser i forløbets første år, for begge målgrupper. Dette er besluttet på baggrund af drøftelser med projektleder samt generelle erfaringer med målgruppen; med den rette indsats kan de unge forholdsvis hurtigt udvikle sig positivt. Der er tilføjet mindre uddannelseshjælp, tilsvarende mere uddannelse samt mindre vejledning/opkvalificering.

Konsekvensernes tidsperspektiv – indsatsens slutår

For begge beregninger/målgrupper er slutåret sat til 2028, da det giver mening at arbejde med et forholdsvis langt tidsinterval på 10 år, eftersom der arbejdes med en ung målgruppe, hvor der først vil ses større budgetøkonomiske gevinster for kommune, stat og region senere hen. Samlet set tager SØM-beregningen således konsekvenserne til år 2028 med.

Opmærksomhedspunkter ved konsekvensestimaterne

Overordnet har vi haft mange overvejelser vedrørende konsekvensestimaterne og særligt for estimerne på uddannelseshjælp har der været en del drøftelser frem og tilbage. Det pointeres at beregningen her er baseret på bedste faglige skøn, dels på baggrund af erfaringer fra projektet og dels på baggrund af de generelle erfaringer med målgruppen.

En svaghed, som det ikke umiddelbart i dag er muligt at medregne i SØM er, at succesmålet og konsekvensestimaterne alene knytter sig til den enkelte unge, der modtager en indsats via Team TUS. I praksis er der studier der peger på betydelige positive effekter også for dennes (kommende) familie.

6.3. Priser

Beregningen er baseret på SØM's gennemsnitlige priser.

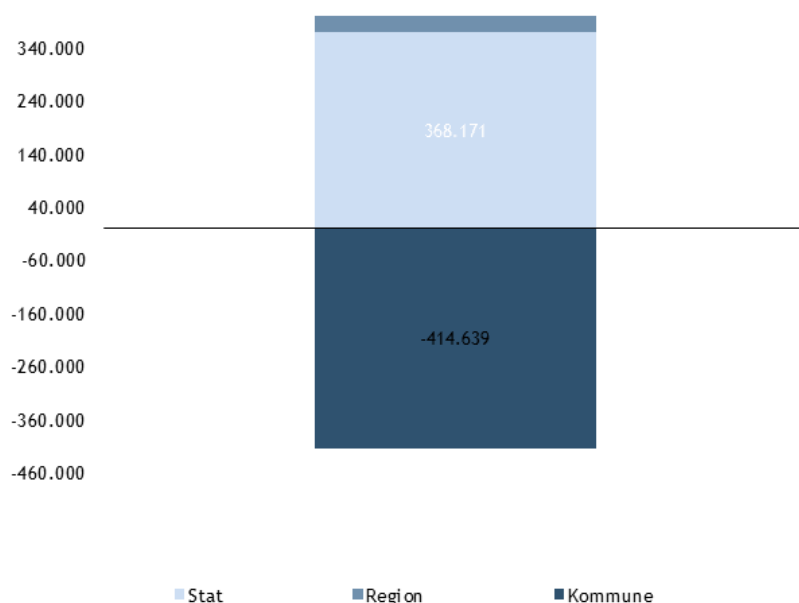
7. Resultater

Nedenfor følger en beskrivelse af resultaterne for de to målgrupper, "modtagere af efterværn – under uddannelse" og "modtagere af efterværn – ikke under uddannelse". Målgrupperne beskrives i særskilte afsnit, med en opsamlende konklusion på resultaterne. Der sættes fokus på resultaterne for kommunen, mens der i enkelte tilfælde henvises til resultater fra de to andre aktører, stat og region.

7.1. Modtagere af efterværn – under uddannelse

For målgruppen "modtagere af efterværn – under uddannelse" ses følgende resultater:

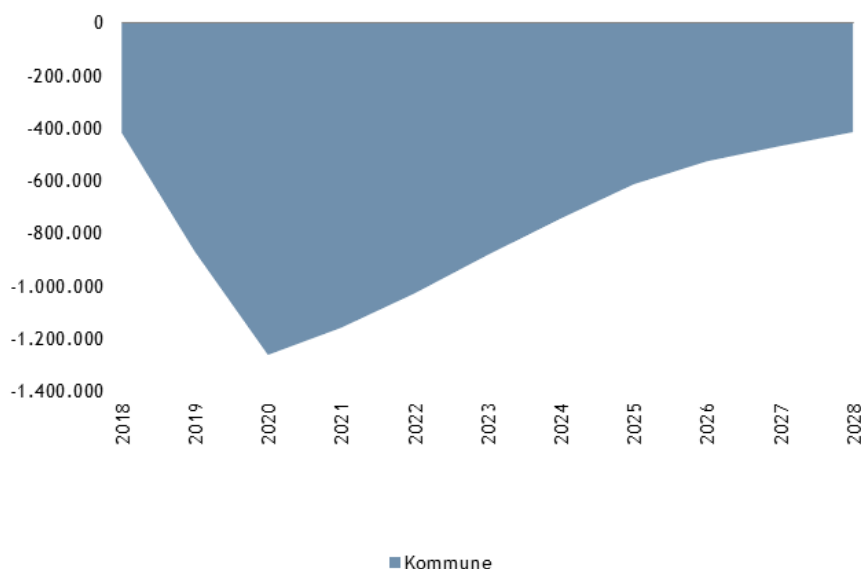
Figur 1. Nettoresultat, fordelt på aktører (Eftervæn – under uddannelse)

Som det fremgår af figur 1, viser beregningen at der er et negativt nettoresultat for kommunen og et positivt nettoresultat for både stat og region. Ses der særskilt på nettoresultat pr. deltager har kommunen et negativt resultat på -9.214 kr. pr. deltager. For stat og region er der et positivt nettoresultat på hhv. 8.182 kr. (stat) 1.501 kr. (region).

I en vurdering af, hvornår de samlede omkostninger er opvejede (break-even) viser nedenstående figur 2, at dette ikke sker for kommunen indenfor en tidshorisont på 10 år:

Figur 2. Nettoresultat kommunen, pr. år, summeret (Eftervæn – under uddannelse)

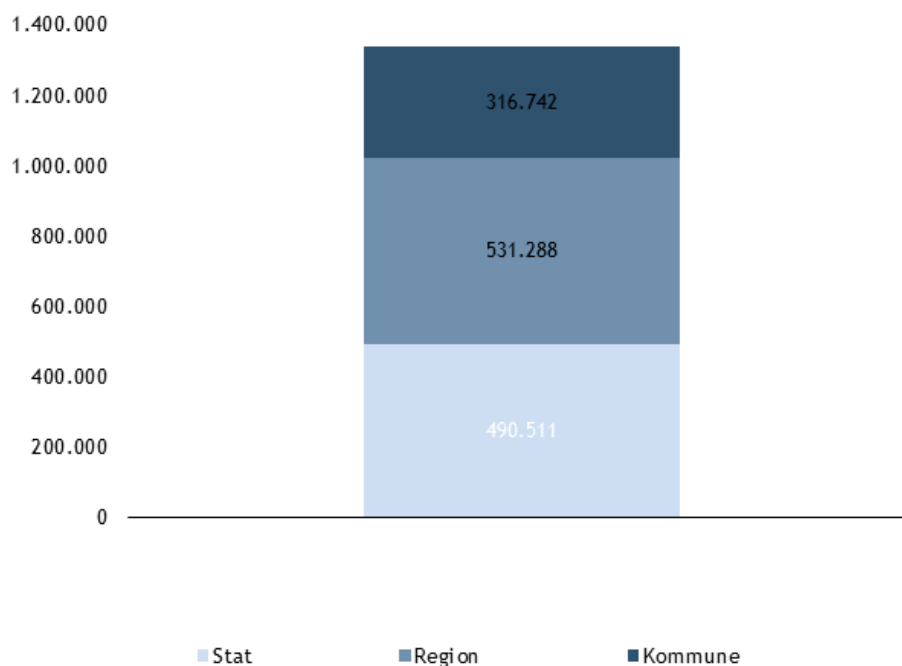

For staten er de samlede omkostninger opvejet af gevinster i 2023, mens regionen opnår dette allerede i 2019.

7.2. Modtagere af eftervæn – ikke under uddannelse

For målgruppen "modtagere af eftervæn – ikke under uddannelse" ses følgende resultater:

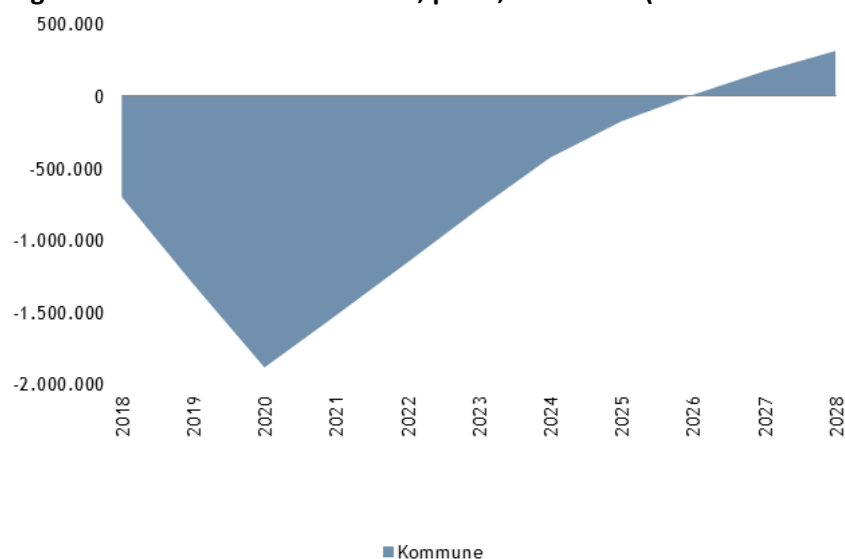
Figur 3. Nettoresultat, fordelt på aktører (Eftervæn – ikke under uddannelse)

Som det fremgår af ovenstående figur 3, viser beregningen at der er et positivt nettoresultat for alle aktører. Ses der særskilt på nettoresultat pr. deltager har kommunen et nettoresultat på 7.039 kr. pr. deltager for målgruppen der ikke er under uddannelse. Regionen har et nettoresultat på 11.806 kr. pr. deltager, mens staten har et nettoresultat på 10.900 pr. deltager.

Modsat beregningen for målgruppen under uddannelse viser det sig, at en indsats til målgruppen "ikke under uddannelse" opnår break-even for kommunen i 2026. I dette år er de samlede omkostninger for kommunen således opvejede af gevinsterne fra indsatsen. Dette ses i figur 4:

Figur 4. Nettoresultat kommunen, pr. år, summeret (Eftervæn – ikke under uddannelse)

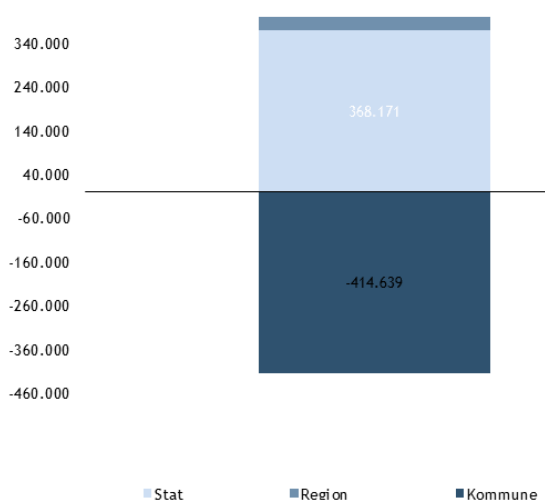

7.3. Opsamling på resultater

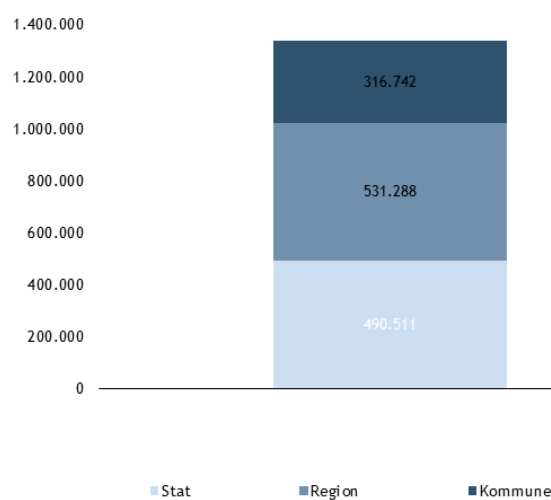
Som det fremgår af ovenstående resultater er der stor forskel på beregningerne for de to målgrupper. For målgruppen der er under uddannelse opnår kommunen ikke en situation, hvor de samlede omkostninger opvejes af gevinsterne ved indsatsen, i et tidsperspektiv på 10 år og med de konsekvenser det er muligt at indregne i SØM. Dette opnås dog ved målgruppen der ikke er under uddannelse, med break-even i 2026.

Nedenfor holdes figur 1 og 3 op imod hinanden, hvor forskellen tydeligt fremgår:

Modtagere af efterværn – under uddannelse (F1)

Modtagere af efterværn – ikke under uddannelse (F3)

Da TUS skal ses som en samlet indsats, og ikke todelt i praksis, er det relevant at sammenlægge de to nettoresultater pr. deltager for kommunen. Der vil i så fald være et negativt resultat i form af -2.175 kr. pr deltager for kommunen. Beregningerne synes at vise, at såfremt der skal foretages en investering i den samlede målgruppe "modtagere af efterværn", så er der flest positive økonomiske gevinster at hente for den målgruppe der ikke er i uddannelse. Beregningerne tyder på, at for unge i efterværn, der allerede er i uddannelse, er det en anden indsats der skal til – eller at gevinsterne ved indsatsen er "længere henne at hente" end 2028. Set fra praksis synes det også realistisk, at en forholdsvis omkostningstung indsats for målgruppen "modtagere af efterværn - under uddannelse" har svært ved at blive "vejet op" af de få økonomiske gevinster der findes ved besparelser på uddannelseshjælp. Her er det vigtigt at bemærke, at en indsats til målgruppen selvfølgelig også har andre gevinster end de økonomiske, herunder gevinster i forhold til de unges trivsel og helbred. Det bør heller ikke underkendes, at det er vigtigt at motivere denne målgruppe for at sikre at uddannelsen fastholdes. I et økonomisk perspektiv er det dog indsatsen rettet mod unge i efterværn, der ikke er i uddannelse, som bedst kan betale sig for kommunen.

7.4. Følsomhed

For de to beregninger findes to grundlæggende forudsætninger, dette være sig *antallet af deltagere* der modtager indsatsen samt *succesraten* for disse deltagere.

7.4.1 Modtagere af efterværn – ikke under uddannelse

For beregningen ”modtagere af efterværn – ikke under uddannelse” er det undersøgt hvor stor betydning antallet af deltagere og succesraten har for indsatsens økonomiske holdbarhed. Antallet af deltagere er justeret med det argument, at såfremt indsatsen opnår et godt ry blandt de unge, vil det være muligt at motivere flere til at modtage efterværn.

Det ses, at opjusteres antallet af deltagere med 5 i hhv. år 2018 og 2019, så kan omkostningerne for indsatsen opvejes af gevinsterne allerede i år 2024 (to år før).

Det ses, at antallet af deltagere har stor betydning for den nødvendige succesrate; vi kan have en lavere succesrate hvis vi har flere deltagere. Således kan succesraten være helt ned til 22 %, hvor nettoresultatet er 17.656 kr., hvis antallet af deltagere er hhv. 40 og 15 fremfor 35 og 10. Ved hhv. 35 og 10 deltagere er det påkrævet med en succesrate på 27 %, og det ses at indsatsens økonomiske holdbarhed er meget følsom overfor ændringer i succesraten; udfaldet hos den enkelte borger har således forholdsmæssig stor betydning.

Dette er et vigtigt perspektiv på indsatsen, fordi det betyder, at såfremt bare *lidt* flere unge (fem om året) kan motiveres til at modtage en ekstra efterværnsindsats, så vil indsatsens gevinster langt hurtigere veje op for omkostningerne til indsatsen. Med en indsats, hvor den enkelte borgers succes synes at have forholdsmæssig stor betydning, er dette værd at bemærke.

7.4.2 Modtagere af efterværn – under uddannelse

For beregningen ”modtagere af efterværn – under uddannelse” er det undersøgt hvor høj en succesrate det er påkrævet, for at opnå et positivt nettoresultat. Hele 59 % *flere* unge skal fortsætte med at være i uddannelse eller afslutte deres uddannelse, sammenlignet med hvis de ikke fik indsatsen. En succesrate på 59 % synes umiddelbart som en urealistisk virksom indsats, også i lyset af, at der er tale om en målgruppe der allerede *er* i uddannelse.

Hvis der for denne målgruppe opjusteres i antallet af deltagere, med 5 i hhv. år 2018 og 2019, vil der fortsat ikke opnås en situation hvor kommunens omkostninger vejes op af gevinsterne ved indsatsen. Såfremt antallet af deltagere opjusteres kan der dog opnås et positivt nettoresultat hvis succesraten for indsatsen er 48 %, hvilket fortsat synes at være en relativt urealistisk succesrate.

Samlet set synes det muligt at konkludere, at i et kommunalt perspektiv bør der investeres i unge i efterværn der *ikke* er under uddannelse, hvis der alene ses på de økonomiske gevinster. Som nævnt ovenfor findes der dog også *øvrige* gevinster ved indsatser til denne målgruppe, herunder øget trivsel og stabilitet i uddannelsen. En gradueret efterværnsindsats synes at tilsvare praksis bedst muligt.